

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 10P/87/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323201975
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2023:4323201975.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, D. C., nar. XX.XX.XXXX, E. C., nar. XX.XX.XXXX a B. C., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v Centre pre deti a rodiny Žitavce, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, deti z rodičov: matky – B. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Šahy a otca - D. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. H. XXX a o maloleté dieťa: E. F., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v Centre pre deti a rodiny Žitavce, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa z rodičov: matky – B. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Šahy E. I. J., o zrušení výchovného opatrenia a nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. U mal. detí C.: A. B., nar. XX.XX.XXXX, D., nar. XX.XX.XXXX, E., nar. XX.XX.XXXX, B., nar. XX.XX.XXXX a u mal. E. F., nar. XX.XX.XXXX sa n a r i a d ť u j e ústavná starostlivosť s miestom výkonu v Centre pre deti a rodiny Žitavce, Hlavná 102, Žitavce.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. A. B. sumou 65,- eur, mal. D. sumou 60,- eur, mal. E. sumou 55,- eur, mal. B. sumou 50,- eur a na mal. E. sumou 45,- eur mesačne, ktoré výživné je povinná platiť vždy do 25-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Žitavce.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. A. B. sumou 65,- eur, mal. D. sumou 60,- eur, mal. E. sumou 55,- eur, mal. B. sumou 50,- eur mesačne, ktoré výživné je povinný platiť vždy do 25-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Žitavce.

IV. Návrh matky na zverenie mal. detí do jej osobnej starostlivosti sa z a m i e t a .

V. Konanie v časti o zrušení výchovného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Levice zo dňa 20.09.2022 č.k. 10P/70/2022-104 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 22.12.2022 č.k. 5CoP/58/2022-143 sa z a s t a v u j e .

VI. Konanie o zrušení výchovného opatrenia – dohľadu sa v y l u č u j e na samostatné konanie.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka maloletých detí sa návrhom, súdu doručeným dňa 06.06.2023, domáhala rušenia výchovného opatrenia – pobytu v Centre pre deti a rodiny Žitavce (ďalej len „CDR“). V doplnení návrhu (súdu doručený 25.08.2023) uviedla, že sa chce o deti starať. Už poberá hmotnú núdzu a príspevok na bývanie, hľadá si prácu.

2. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice dňa 25.08.2023 doručil súdu návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletých detí, poukazujúc na to, že od nariadenia výchovného opatrenia maloletým deťom z dôvodu zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov, nedošlo na strane matky k žiadnej zmene. Svoje pomery si neupravila, naďalej žije v domácnosti s partnerom, ktorý sa k deťom nevhodne choval. dochádza medzi nimi k hádkam, ktoré ústia do fyzických útokov, ktorých svedkami boli i maloleté deti počas letného pobytu u matky. Partner matky je užívateľom omamných látok. Keďže matka neuhrádza pravidelne nájomné, hrozí, že príde o bývanie.

3. Uznesením zo dňa 09.11.2023 č.k. 10P/87/2023-123 súd ex offa začal konanie o zrušenie výchovného opatrenia – dohľadu nariadeného nad výchovou maloletých detí.

4. Na pojednávaní dňa 12.10.2023 matka potvrdila, že v podnájme mali s priateľom určité problémy. Dlh na nájomnom však doplatila, aj dom dala do poriadku. Prenajímateľka s ňou uzatvorila novú nájomnú zmluvu, dokonca jej prisľúbila dať od novembra do podnájmu rodinný dom v Honte (Obec v Maďarsku). Poprela, že v dome je bordel a špina, ako i to, že by s priateľom zničili nejaké zariadenie. Keď boli deti doma cez prázdniny, tak boli nejaké veci rozhádzané, ako keď je spolu 5 ľudí. Síce poberá dávky v hmotnej núdzi, ale hľadá si zamestnanie. Pokiaľ by mala nový podnájom, bývala by v ňom len s maloletými deťmi. S priateľom sa dohodli, že nebudú bývať spoločne, či sa stretnú niekde v meste je ich vec. Potvrdila, že sa hádajú. Sama priateľa udala na políciu, lebo si nechal na stolíku drogy. Vtedy ho vyhodila a už tri týždne spolu nežijú. Počas letných prázdnin síce nechala deti doma a odišla len s mal. B., ale dohodla sa s priateľom, že k nim na chvíľu príde, čo však neurobil. Deti teda boli samé. Nie je pravdou, že nemala pre deti dostatok potravín. Keď prišla kontrola, práve jej mali doniesť peniaze. Chystali sa na nákup a mala v hotovosti 90,- eur. Pokiaľ si nenájde prácu, pomôže jej finančne mama, ktorá berie príspevky pre deti v náhradnej osobnej starostlivosti. Bola aj u psychiatra, ale žiadne lieky nepotrebuje. Odkedy nebýva s priateľom, polícia k nej nechodí. Ak si „dať“ priateľ drogy, tak je agresívnejší. Žiadnu škodu majiteľke bytu nespôsobili. Nevie ani kto podpálil detský kočík. O tom, že jej bol odňatý príspevok na bývanie sa dozvedela od majiteľky domu. Žiadala, aby jej súd poskytol aspoň mesiac na to, aby si mohla nájsť nový podnájom. Na pojednávaní dňa 21.11.2023 uviedla, že prespáva v Šahách v kempingu, teda v nocľahárni, keďže prišla o nájom. Bola však už pozrieť jeden byt, ktorý by mohla získať. Keďže majiteľ nie je zo Šiah, nemá ešte nájomnú zmluvu. Nájomné s energiami by bolo 420,- eur mesačne. Tiež sa jej nepodarilo zamestnať. Aj keby nepracovala, vie si zarobiť na nájomné. Má na internete

zoznamku, ponúka sexuálne služby a vie si takto zarobiť tak 300,- eur týždenne. Ak by si týmto spôsobom zarábala, tak by v tom čase na deti dohliadala jej sestra. V žiadnom prípade nesúhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti, keďže už tento týždeň by mohla uzatvoriť nájomnú zmluvu. Deti žiada zveriť do svojej starostlivosti a určiť zo strany otca výživné po 50,- eur pre každé dieťa. V novom nájme by deti mali svoje izby a vie ich zabezpečiť aj po finančnej stránke. Ťažko sa jej hľadá podnájom, keďže posledná prenajímateľka jej v meste urobila zlé meno.

5. Súd rozhodol v neprítomnosti otca, ktorý sa na žiadne z nariadených pojednávaní nedostavil, nevyjadril sa k veci ani písomne.

6. Kolízny opatrovník navrhol u maloletých detí nariadiť ústavnú starostlivosť v CDR Žitavce a rodičom určiť povinnosť prispievať na výživu každému z maloletých detí výživným vo výške 30 % sumy životného minima. Poukázal na to, že matka v súčasnosti nemá zabezpečené bývanie, teda nemá podmienky pre starostlivosť o maloleté deti. Taktiež nemá pravidelný príjem, preto nie je schopná pokryť potreby detí. Z uvedeného dôvodu je nariadenie ústavnej starostlivosti žiadúce. Samé maloleté deti sa pri návšteve v CDR Žitavce dňa 31.10.2023 vyjadrili, že i počas letného pobytu u matky spočiatku mali jedla viac, neskôr ku koncu pobytu bývali často hladné. Medzi matkou a jej vtedajším partnerom dochádzalo k častým hádkam, ktoré vyúsťovali do fyzických konfliktov, viackrát bola volaná hliadka polície. Tieto skutočnosti negatívne ovplyvnili ich prežívanie a správanie, pričom ich matka vystavovala psychickej nepohode. Aktuálne nechcú ísť k matke, keďže vedia, že nemajú kam ísť. Tiež sa vyjadrili, že počas návštev im matka nasľubuje „hory – doľu“ a následne sľub nedodrží. Často pred nimi matka rozpráva o rôznych chlapoch. Matka svojím správaním nedokáže poskytnúť maloletým deťom harmonické prostredie, ohrozuje ich priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin.

7. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav:

Uznesením Okresného súdu Levice zo dňa 20.09.2022 č.k. 10P/70/2022-104 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 22.12.2022 č.k. 5CoP/58/2022-143 bolo maloletým deťom nariadené výchovné opatrenie – pobyť v K. H. na dobu 6 mesiacov za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov. Matke súd uložil povinnosť spolupracovať s CDR Žitavce a Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice a povinnosť podrobiť sa psychiatrickému vyšetreniu a prípadnej psychiatrickej liečbe. Dôvodom pre nariadenie výchovného opatrenia bola skutočnosť, že matka zanedbávala svoje rodičovské povinnosti týkajúce sa dôslednej starostlivosti a výchovy maloletých detí. Rodinné a sociálne prostredie u matky maloletých detí bolo nevyhovujúce, keď v domácom prostredí boli maloleté deti zanedbávané. Matka pre ne nedokázala zabezpečiť dostatok potravín, nechávala maloleté deti zamknuté samé doma do neskorých večerných hodín. Tiež ohrozovala zdravie maloleté A. B. a maloletého E., nakoľko im svojvoľne podávala lieky, ktoré boli pedopsychiatrom predpísané maloletému D.. V tom čase boli maloleté deti tiež vystavované fyzickému násiliu zo strany partnera matky, ako i psychickej nepohode v dôsledku ich hádok a fyzických atakov. Už v tom čase matka priznala, že jej partner mal „problémy“ s drogami. Matka nežila usporiadaným spôsobom života, bola bez príjmu. Nepodrobila sa psychiatrickej liečbe (resp. vyšetreniu). Aj keď sama priznala, že potrebuje na ukladnutie lieky, ktoré si zadovážovala cestou známych bez lekárskeho predpisu. I v priebehu konania o nariadenie výchovného opatrenia boli maloleté deti svedkami hádok matky a jej partnera, ktorý sa opakovane neprimerane správal k maloletým deťom. Už v roku 2020 boli maloleté deti neodkladným opatrením (č.k. 10PPOm/1/2020-25 zo dňa 05.05.2020)

dočasne odovzdané do starostlivosti CDR, keď v tom čase otec detí bol vo väzbe a matka, ktorá s maloletými deťmi bývala v krízovom stredisku v Krupine, starostlivosť o maloleté deti nezvládala. Nezabezpečovala riadnu školskú dochádzku detí, ich hygienu, riadne stravovanie a nedodržiavala pravidlá krízového centra. Rodičovské povinnosti presúvala na maloletú A.. V tom čase matka sama žiadala o odňatie maloletých detí, o ktoré sa nedokázala postarať, nemala im čo dať jesť, nedokázala počúvať ich rev. Následne uznesením tunajšieho súdu zo dňa 24.03.2021 č.k. 17P/79/2020-92 súd nad výchovou maloletých detí nariadil dohľad (návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice bol na nariadenie výchovného opatrenia – pobytu maloletých detí v CDR Koliňany na 6 mesiacov), keď v priebehu predmetného konania došlo k zmene rodinných a sociálnych pomerov u matky a maloleté deti boli navrátené do rodinného prostredia.

7.1. V priebehu tohto konania uznesením zo dňa 26.10.2023 č.k. 10P/87/2023-86 súd neodkladným opatrením nariadil počnúc dňom 26.10.2023 zotrvanie maloletých detí v CDR Žitavce do právoplatného skončenia konania, keďže nariadené výchovné opatrenie strácalo účinnosť dňom 25.10.2023 a v tom čase matka nemala do budúcnosti vysporiadanú otázku bývania, udržiaval vzťah s priateľom, ktorý bol užívateľom drog a pod vplyvom ich požitia sa správal agresívne.

7.2. Matka s návrhom na zrušenie výchovného opatrenia súdu doručila i správu z psychiatrického vyšetrenia zo dňa 25.04.2023 u MUDr. Artúra Ivančíka. Zo správy vyplýva, že u predmetného psychiatra sa jedná o prvotné vyšetrenie. Matka maloletých detí bola vedená v psychiatrickej ambulancii v Krupine (MUDr. Strmeň), pričom posledné vyšetrenie absolvovala 29.12.2020 so záverom: iné špecifikované poruchy osobnosti (diagnóza F 60.8.) nepriaznivo premorbidne štruktúrovaná osobnosť, afektívne nevyvážená so zníženým prahom frustrácie po roky trvajúcim psychickým a fyzickým týraním (post-traumatická stresová porucha F 43.1.) zo záveru vyšetrenia A. L. vyplývajú totožné diagnózy s tým, že matka aktuálne je bez potreby psychotropnej liečby. Z obsahu správy tiež vyplýva, že u matky naďalej pretrvávajú pokles frustračnej tolerancie, je zjavná afekto-emočná labilita, sklon k iritabilite a nezvládaniu afektu. Matka sa snaží stavať tendenčne do pozitívnej a stenicej polohy. Jedná sa o osobnosť premorbidne akcentovanú.

7.3. Podľa správ o šetrení rodinných pomerov, predložených kolíznym opatrovníkom, matka bývala naďalej v podnájme totožnom ako v čase nariadenia výchovného opatrenia. V rámci šetrenia bolo zistené, že matka naďalej žije v spoločnej domácnosti s druhom D. A.. V čase šetrenia (07.07.2023) bola domácnosť zanedbaná, v dome, ako i na dvore bol neporiadok, v obývačke na zemi boli ohorky z cigariet. Matka na nedostatky bola upozornená, nakoľko v tom čase sa v jej domácnosti nachádzal maloleté deti, ktoré boli uvoľnené na prázdninový pobyt z CDR. Matka mala veľmi malé zásoby potravín, takmer žiadne. Matka sa vyjadrovala, že maloletý D. sa choval nevhodne a podala mu Ripsen, ktorý má naordinovaný pedopsychiatrickou. Sama sa vyjadrila, že mu liek podáva len v prípade potreby i keď

pedopsychiatrickou má užívanie lieku ordinované na každý deň. V čase šetrenia sa matka porezala na prste, avšak matka doma nemala žiadne zdravotné pomôcky. V auto lekárničke sa nachádzali len malé sáčky pripomínajúce sáčky, v ktorých sa zvyknú držať drogy. V tom čase v rámci pohovoru s maloletými deťmi bolo zistené, že sa im v domácnosti matky páči, deti pôsobili spokojne.

7.4. Počas prázdninového pobytu maloletých detí u matky dňa 11.07.2023 CDR Žitavce v domácnosti matky vykonal neohlásenú návštevu. Z písomnej správy CDR (čl. 18 p. v.) vyplýva, že maloleté deti boli zastihnuté doma samé, bez dozoru, keď matka podľa jej udania

si išla aj s maloletou A. B. hľadať prácu. V domácnosti bol neporiadok, rozbité sklo na podlahe, na ktorom si maloletý E. poranil nohu. Maloleté deti nemali primerané oblečenie. V dome boli voľne pohodené nebezpečné predmety ako sekera, nôž, motorové píla. Počas návštevy boli spozorované i predmety, ktoré slúžia na požívanie návykových látok (malé vrecúška na uschovávanie látok, malá váha na váženie). V tom čase maloleté deti v rámci pohovoru s psychologičkou CDR uviedli, že medzi matkou a jej druhom prebiehajú denné hádky. Maloletý D. sa vyjadril, že kvôli tomu nedokáže spať a má znížený apetít do jedla, je unavený. Po návrate matky jej bolo poskytnuté poradenstvo, pričom uviedla, že deti bez dozoru zostali prvýkrát a už sa to nezopakuje. Uviedla tiež, že sa s druhom rozišli. Opakovane bola návšteva CDR Žitavce zopakovaná 27.07.2023, taktiež neohlásene. Maloleté deti boli pozitívne naladené, pričom maloletý D. bol v tom čase na návšteve u starej mamy. Maloletý E. spontánne hovoril, že mama s ocinom (partner matky) sa opäť hádali. V čase šetrenia bola domácnosť a hygiena na požadovanej úrovni. Tiež boli zabezpečené potraviny pre maloleté deti v dostatočnom množstve. V tom čase matka požiadala o predĺženie prázdninového pobytu aj počas mesiaca august 2023.

7.5. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice zo dňa 23.08.2023 (súdu doručenej dňa 25.08.2023 spolu s návrhom na nariadenie ústavnej starostlivosti) vyplýva okrem iného, že kolízny opatrovník vykonal šetrenie v domácnosti matky dňa 19.07.2023. V čase šetrenia bola domácnosť neuprataná, hygiena na nízkej úrovni. V domácnosti sa opätovne nachádzal druh matky, s ktorým obnovila spolužitie. Tiež zo správy vyplýva, že sociálna pracovníčka CDR Žitavce, ktorá rodinu navštívila dňa 15.08.2023 informovala kolízneho opatrovníka o tom, že podľa udania susedov, matku vo večerných hodinách navštevujú rôzni chlapi, pričom dôvod návštev nevedeli uviesť. Pri pohovore dňa 16.08.2023 matka uviedla, že asi pred tromi mesiacmi sa s druhom pohádala, keďže si ponechal pri odchode z domu na stole drogy, ktoré na jej podnet polícia zabavila. Pri následných šetreniach dňa 17.08.2023 a 21.08.2023 sa matka vyjadrovala, že medzi ňou a jej partnerom hádky pretrvávajú, ktorých hádok sú svedkovia i maloleté deti. Uvádzala, že má snahu sa osamostatniť, ale nemá zabezpečené iné bývanie. Ak by si nič nenašla, požiadala by o krízové bývanie spolu s maloletými deťmi. V tomto smere bolo matke poskytnuté sociálne poradenstvo. V čase šetrenia dňa 21.08.2023 bola opätovne domácnosť matky neuprataná, veci boli rozhádzané po zemi. Matka nemala v chladničke takmer žiadne zásoby potravín a tiež nemala ani zásoby trvanlivých potravín. Pred vchodom do domu sa nachádzal kočík, ktorý matka zadovážila pre maloletého E.. Kočík však bol do tla zhorený a obhorená bola i stena domu. Matka uvádzala, že nemá vedomosť o tom, kto kočík podpálil. Tiež zo správy vyplýva, že majiteľka domu, v ktorom matka býva dňa 22.08.2023 doručila Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice správu, v ktorej uviedla, že nájom u matky bude musieť zrušiť, keďže matka neuhrádza pravidelne nájomné. Rodinný dom bol zdevastovaný, boli rozbité okná a dvere. Podľa susedov kočík podpálila matka s druhom a takmer vyhořel dom. Oheň uhasila suseda. Podľa susedov, deti celý deň po ulici behajú nahé.

7.6. Zo správy K. H. vyplýva, že maloletá A. B. navštevuje 7. ročník ZŠ vo B., A. D. 5. M., A. E. 3. M., A. B. 1. ročník. Maloletý E. od septembra tohto roka navštevuje predškolské zariadenie. Maloletý D. má problémy s ovládaním svojich emócií, čo sa v minulosti odrazilo na jeho agresívnom správaní. Navštevuje Pedopsychiatrickú ambulanciu v Nitre a je nastavený na medikamentóznú liečbu. Maloleté deti sú v pravidelnom kontakte s matkou formou telefonátov, návštev matky, ako i pobytov detí v jej domácnosti. Počas letných prázdnin boli v domácnosti matky celý mesiac júl a tri týždne v mesiaci august. Pobyt sa maloletým deťom páčil, avšak počas pobytu dochádzalo v domácnosti k hádkam medzi matkou a jej partnerom.

Hádky negatívne ovplyvňovali maloleté deti. Od matky sa maloleté deti do CDR vrátili v negatívnom emočnom rozpoložení. V septembri sa medzi nimi objavovali častejšie konflikty, vulgarizmy, ich

súrodenecké vzťahy boli narušené. Z tohto dôvodu im bola poskytnutá psychologická intervencia. V prežívaní detí sa objavil smútok, ľútosť, aj hnev voči matke, ktoré emócie mali problém spracovať. Tieto pocity vyvolala matka, ktorá im prisľúbila návštevu 23.09.2023, ktorú však opakovane presúvala. Takáto situácia sa opakovala i v minulosti, z ktorého dôvodu matka bola usmernená, aby návštevu deťom oznamovala v čase, keď si bude istá, že ju môže uskutočniť. Negatívne ladené prežívanie maloletých detí má vplyv aj na ich fyzickú stránku. Majú problém s príjmom potravy, z ktorého dôvodu rapídne schudli. Deti k matke majú vytvorený pozitívny vzťah. Maloletá A. B. má pozitívny vzťah i k otcovi, ku ktorému by chcela ísť aj na pobyt. Matka však deťom vyčíta, ak sa kontaktujú s otcom. Maloletá A. B. sa počas pobytu u matky snažila matke pomáhať. Maloletý D. uviedol, že sa mu najviac páčilo na návšteve u babky. Počas pobytu u matky trávil čas vonku s kamarátmi, keďže doma boli hádky. Tiež by chcel ísť na pobyt k otcovi, je naklonený i k tomu, že by u otca býval. Tiež maloletý E. má pozitívny vzťah k obom rodičom. Maloletý E. a B. k matke prechovávajú silnú citovú väzbu, chcú ísť k mame.

7.7. Priateľ matky bol trestným rozkazom tunajšieho súdu č.k. 3T/58/2022-82 zo dňa 23.09.2023 (právoplatný 03.12.2023) uznaný vinným z prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona. Bol mu uložený trest odňatia slobody štyri mesiace s podmieneným odkladom jeho výkonu na osemnásť mesiacov. Z oznámenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Levice zo dňa 25.10.2023 vyplýva, že voči nemu bolo tiež začaté trestné stíhanie vo veci prečinu obmedzovania osobnej slobody v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví, ktorého sa mal dopustiť voči matke maloletých detí. Tiež evidujú podanie matky voči jej priateľovi zo dňa 02.06.2023 ohľadne nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok.

7.8. Prenajímateľka nehnuteľnosti, u ktorej matka maloletých detí bývala, dňa 20.11.2023 súdu doručila vyjadrenie, z ktorého vyplýva, že nájom matke zrušila z dôvodu nevyplatenia nájomného a poškodenia celého domu. Matka s priateľom sa často hádali, bili. Následne porozbýjali okná, dvere, nábytok. Priateľ matky tvrdil, že zariadenia poškodzovala matka detí, keď bola pod vplyvom návykových látok. Z jej strany matke maloletých detí už nebude poskytované bývanie.

7.9. Matka detí je nezamestnaná. Z dôvodu, že nepreukázala zaplatenie nájomného, bol jej odňatý príspevok na bývanie vo výške 83,- eur a znížená dávka v hmotnej núdzi na 74,- eur od 01.08.2023. Matka tiež neprijala ponuku vykonávania aktívnej práce.

7.10. Otec maloletých detí je nezamestnaný. Podľa oznámenia Obce Horná Ždaňa je slobodný, príležitostne pracuje a býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou. Naposledy bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie od 06.05.2022 do 09.07.2023. Dávky v hmotnej núdzi, ani iné príspevky zo strany štátu nepoberá. Nie je poberateľom invalidného dôchodku a podľa lustrácie v sociálnej poisťovni nie je vedený ako zamestnanec, resp. SZČO.

8. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

9. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

10. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

11. Podľa § 54 ods. 2 písm. c) Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave.

12. Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

14. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

15. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

16. Podľa § 55 ods. 3 zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

17. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

21. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

23. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

24. Súd konanie o návrhu matky o zrušenie nariadeného výchovného opatrenia – pobytu maloletých detí v CDR zastavil, nakoľko predmetné výchovné opatrenie skončilo dňom 26.10.2023 uplynutím času, na ktoré bolo nariadené, ešte pred rozhodnutím vo veci samej.

25. V zmysle § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine, je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V prejedávanej veci mal súd preukázané, že nariadené výchovné opatrenie – pobyt maloletých detí v CDR na šesť mesiacov svoj účel nespĺnilo. Sice matka sa v zmysle predmetného rozhodnutia podrobila psychiatrickému vyšetreniu, avšak svoje osobné a sociálne pomery si neupravila tak, aby mohla prevziať osobnú starostlivosť o svoje maloleté deti. Neschopnosť postarať sa o maloleté deti matka preukázala už počas letných prázdnin, kedy maloleté deti boli z CDR prepustené na pobyt v domácom prostredí. Nedokázala maloletým deťom zabezpečiť základnú životnú potrebu – dostatok stravy, ktorá skutočnosť vyplýva i z vyjadrenia maloletých detí. I v tom čase matka maloleté deti vystavovala psychickej nepohode, keď museli byť svedkami konfliktov medzi matkou a jej priateľom, z ktorého dôvodu sa napr. maloletý D. zdržiaval mimo domácnosti matky (vonku s kamarátmi). Matka maloleté deti (okrem malotej A. B.) počas pobytu u nej ponechala bez dozoru plnoletej osoby. Maloletému D. nepodávala lieky predpísané pedopsychiatrom podľa lekárom určeného dávkovania, ale podľa vlastného uváženia. Je otáznou, či matka skutočne ukončila vzťah s priateľom, keď sice sama v júni 2023 jeho „drogovú činnosť“ oznámila na políciu, avšak i počas letných prázdnin žili v jednej domácnosti. Sama matka uviedla, že nebudú s priateľom žiť v jednej domácnosti, ale či sa mimo domácnosti stretnú je ich vec. Teda je vysoko pravdepodobné, že matka s priateľom,

ktorý má výslovne negatívny vplyv na maloleté deti v skutočnosti vzťah neukončila, ide o jej účelové tvrdenie. I krátkodobé pobyty u matky mali na prežívanie maloletých detí nepriaznivý vplyv, keď maloleté deti po návrate do zariadenia boli agresívne, zhoršili sa ich vzájomné vzťahy. Osoba matky nedáva záruku pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté deti tak, aby nebol v domácom prostredí ohrozený ich priaznivý fyzický, psychický a sociálny vývoj. V danom prípade sa nejedná o jednorazové zlyhanie zo strany matky, keďže už pred nariadeným pobytom maloletým deťom v CDR bolo nad výchovou maloletých detí nariadené miernejšie výchovné opatrenie – dohľad. Na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že maloleté deti k matke prechovávajú pozitívne citové väzby. Matka si nezastabilizovala ani svoje sociálne pomery, keďže nemá pravidelný príjem z pracovnej činnosti, dokonca pre svoj nezáujem o ponúkané aktivačné práce došlo k zníženiu dávky v hmotnej núdzi, ktorú poberá. Nie je teda schopná zabezpečiť základné existenčné potreby nevyhnutné pre maloleté deti. V konečnom dôsledku matka v čase rozhodovania súdu nemala zabezpečené žiadne bývanie, sama prespáva v nocľahárni, teda maloleté deti nemajú zabezpečené žiadne bývanie. Napriek tomu, že jej bolo poskytnuté sociálne poradenstvo ohľadne možnosti krízového bývania jej osoby s mal. deťmi a to ešte v auguste 2023, v tomto smere nepodnikla žiadne kroky. Určite nie je v záujme mal. detí, aby si matka zadovážovala príjem poskytovaním sexuálnych služieb, ktoré zrejme poskytuje v domácom prostredí, v ktorom ju podľa susedov vo večerných hodinách navštevujú rôzni muži. Otec maloletých detí nebol počas celého konania aktívny, nepreukázal záujem a podmienky pre prípadné prevzatie svojich maloletých detí do osobnej starostlivosti. S poukazom na to, že súdu nie je známa žiadna osoba, ktorá by bola ochotná prevziať maloleté deti do náhradnej osobnej, resp. pestúnskej starostlivosti súd u maloletých detí nariadil ústavnú starostlivosť ako najkrajnejšie riešenie. Ako súd uvádza vyššie, matka jednak nemá zabezpečené podmienky pre výkon osobnej starostlivosti a miernejšie výchovné opatrenie svoj účel nespĺnilo. Súd dospel k záveru, že v prejedávanej veci je nariadenie ústavnej starostlivosti toho času v najlepšom záujme maloletých detí. V pravidelných intervaloch bude súd výkon ústavnej starostlivosti monitorovať a v prípade, že pominú dôvody, ktoré viedli k jej nariadeniu, i bez návrhu z úradnej moci začne konanie o jej zrušení s cieľom obnoviť spolužitie rodiča a maloletých detí. Z vyššie uvedených dôvodov súd návrh matky na zverenie mal. detí do jej osobnej starostlivosti zamietol.

26. Súd určil zo strany rodičov výživné vo výške uvedenej vo výroku II. a III. rozsudku, diferencovane na každé maloleté dieťa. Napriek tomu, že rodičia nie sú v pracovnom pomere, nepreukázali aktívne hľadanie si zamestnania, resp. objektívny dôvod, pre ktorý by sa nemohli zaradiť do pracovného procesu (napr. nepriaznivý zdravotný stav), resp. zadovážiť si finančné prostriedky výkonom brigád. Počítanie rodičov súd vyhodnotil ako bezdôvodné vzdanie sa možnosti dosahovať príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy, ktorá je v r. 2023 700,- eur. Takýmto postojom rodičia bez objektívnych dôvodov ukracujú maloleté deti na uspokojovaní ich životných potrieb. Súd zdôrazňuje, že rodičia ku svojim

maloletým deťom majú zákonnú vyživovaciu povinnosť a ich kroky majú smerovať k tomu, aby si zabezpečili dostatočný príjem za účelom pokrytia všetkých odôvodnených potrieb svojich detí. Výživné sú rodičia povinní uhrádzať na účet Centra pre deti a rodiny Žitavce.

27. Konanie o zrušenie výchovného opatrenia – dohľadu nad výchovou maloletých detí – uloženého rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 24.03.2021 č.k. 17P/79/2020 bolo vylúčené na samostatné konanie (§ 166 ods. 2 Civilný sporový poriadok a § 2 ods. 1 Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“)), keď ku dňu rozhodnutia uznesenie o začatí konania o zrušenie tohto výchovného opatrenia nenadobudlo právoplatnosť.

28. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti výrokom I., II., III., V. a VII. možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Proti výroku VI. nie je odvolanie prípustné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa civilného mimosporového poriadku (iná ako peňažná povinnosť týkajúca sa maloletého, resp. podľa osobitného zákona (exekučný poriadok).

Rozsudok v časti výživného je vykonateľný doručením (§ 44 CMP).